

tilfælde, hvor vederlaget for en ejendom, hvortil forkøbsret gøres gældende, ikke udelukkende består i en pengeydelse, hvor erhvervelsen er helt eller delvis vederlagsfri, eller hvor erhvervelsen omfatter andet end den pågældende ejendom med tilbehør. I disse tilfælde skal der i mangel af mindelig overenskomst foretages en taksation af de i lov om bestyrelse af offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder.

I *stk. 5* er optaget en særlig bestemmelse, der tilsigter en fastsættelse af købesummen, når forkøbsret gøres gældende i forhold til en pant- eller udlægshaver, der på tvangsauktion har erhvervet ret til at få ejendommen udlagt i henhold til retsplejelovens § 578, stk. 1. I dette tilfælde kan ejendommen selvsagt ikke kræves overtaget af staten for budsummen.

*ad § 8 e.* I denne paragraf er optaget forskellige bestemmelser om omgåelse af reglerne om statens forkøbsret. Det kan ikke undgås, at forkøbsretsreglerne i et vist omfang vil blive søgt omgået, og det er nødvendigt at give visse bestemmelser for at imødegå dette. Ganske vist vil det som regel være forbundet med store bevismæssige vanskeligheder at ramme konkrete tilfælde af omgåelse; men det er af betydning, at loven fastslår visse konsekvenser, idet dette formentlig vil modvirke forsøg på omgåelse.

I *stk. 2* er der givet en hjemmel for staten til at overtage en ejendom mod et ved taksation fastsat vederlag, såfremt erhververen søger bestemmelserne om statens forkøbsret omgået ved at undlade — inden en efter omstændighederne rimelig tid — at få sin adkomst tinglyst. Som bestemmelsen er formuleret, er det uden betydning, om erhververen formelt er ejer, f. eks. i henhold til en utinglyst købekontrakt, eller om han formelt kun har en brugsret el. lign.; men i begge tilfælde må omgåelseshensigten dokumenteres.

*ad § 8 f.* Værnetingsreglen i denne bestemmelse svarer til den nugældende bestemmelse i statshusmandslovens § 8, stk. 10.

*ad § 9.* Bestemmelsen træder i stedet for § 7, stk. 3, i den nugældende lov. Den foreslåede bestemmelse holder spørgsmålet om administrations tilrettelæggelse åbent, for så vidt som landbrugsministeren kan fastsætte de nærmere regler.

*ad § 10.* Da det må forudses, at det i større eller mindre omfang kan blive ønskeligt, at statens jordlovsudvalg eller eventuelt særlige nævn eller kommissioner, der nedsættes ved særlig lov, bemyndiges til at træffe beslutning om køb efter generelle

retningslinjer, foreslås der tillagt landbrugsministeren bemyndigelse til at delegere denne beføjelse.

Da samtlige domænegårde er afhændet, kan det ikke længere anses for påkrævet at opretholde bestemmelserne i den nuværende statshusmandslovs § 10, der derfor foreslås ophævet.

*Ad afsnit B og C.* Af systematiske hensyn foreslås bestemmelserne i den nuværende statshusmandslovs kapitel III, afsnit B: Bortsalg af jord i statens eje, opdelt i 2 afsnit, henholdsvis afsnit B: Anlægsarbejder, og afsnit C: Anvendelse af jord i statens eje, idet dog bestemmelserne i §§ 15 og 16 foreslås overført til afsnit D: Særlige bestemmelser for jordrentelodder. Bestemmelserne i det nuværende afsnit C: Byggelån m. m. foreslås ophævet i konsekvens af, at der efter lovens ikrafttræden ikke længere kan ske afhændelse af jord i statens eje på jordrentevilkår.

Til de foreslåede ny §§ 11-14 bemærkes:

*ad § 11.* De foreslåede bestemmelser i *stk. 1-3* svarer til de bestemmelser, der indeholdes i den nuværende statshusmandslovs § 13. Der indføres dog en klar hjemmel for foretagelse af læplantingsarbejder.

Bestemmelsen i *stk. 4* er overført fra den nugældende statshusmandslovs § 9.

De nuværende bestemmelser i § 11 foreslås ophævet.

*ad § 12.* Den nye affattelse af *stk. 1* er en konsekvens af den foreslåede ændring af lovens formålsangivelse.

Ved ændringen foreslås den i den nuværende statshusmandslovs § 12, stk. 1 og 2, fastsatte normale overgrænse for nyoprettede brug og for jordsuppleringer: 15 ha middelgod jord, erstattet af en bestemmelse, hvori det som en almindelig målsætning fastslås, at den statslige bistand inden for jord-rationaliseringen fortrinsvis tager sigte på at formidle suppleringer af mindre jordbrug, således at disse kan opnå et areal, der under hensyn til brugets beskaffenhed er passende for et enfamiliebrug. Endvidere præciseres, at de selvstændige brug, der undtages især oprettes, skal opfylde tilsvarende arealkrav.

Det er forudsat, men ikke udtrykkeligt udtalt, at der er tale om brug, der drives med anvendelse af moderne mekaniske hjælpemidler, og at statens bistand i almindelighed kun bør komme sådanne brug til gode, der i forbindelse med en jordsupplering eller bygningsforbedring vil kunne opnå en sådan størrelse og indretning, at ejendommen på længere sigt vil kunne udgøre eksistensgrundlag for en familie.